

Aklimatyzacja w chlewni

Autor: dr inż. Anna Jankowska-Mąkosa

Data: 9 czerwca 2019

Jednym z ważniejszych aspektów, poprawiających efektywność produkcji świń, jest umiejętne wprowadzanie i aklimatyzacja nowych osobników do stada.

Prawidłowa adaptacja ma wpływ na stan zdrowia zwierząt, a tym samym produktywność na fermie. Realizacja programu adaptacji świń ma na celu ochronę stada przed ewentualnym wprowadzeniem groźnych patogenów do stada.

Status zdrowotny zwierząt

Przed zakupem świni należy ustalić jej stan zdrowotny

fot. Fotolia

Przed planowanym zakupem świń hodowca/producent powinien zapoznać się ze statusem zdrowotnym nabywanych zwierząt. Następnie, na tej podstawie, ustalić optymalne warunki aklimatyzacji.

Proces adaptacji powinien trwać co najmniej 6 tyg. – jest to niezbędny czas, w trakcie którego może dojść do ujawnienia występowania wielu chorób.

Kwarantanna a ochrona stada

Jedną z czynności adaptacyjnych jest poddawanie zwierząt kwarantannie. Jej przeprowadzenie ma na celu: **ochronę stada przed patogenami chorobotwórczymi**; ochronę i przyzwyczajenie się osobników zakupionych do warunków występujących na fermie.

Okres ten pozwala również na rozwinięcie się ewentualnych chorób u nowo zakupionych zwierząt, które w tym czasie powinny podlegać leczeniu lub być brakowane. **Pomieszczenie, w którym zwierzęta przebywają w okresie kwarantanny, powinno być usytuowane w pewnej odległości od fermy (najmniej 100 m).**

Kwarantanna ma na celu ochronę stada przed patogenami chorobotwórczymi

W tym czasie należy zachować szczególne warunki higieniczne. **Osoba obsługująca zwierzęta nie powinna mieć styczności ze stadem podstawowym.** A sprzęt powinien być używany tylko w tym sektorze.

Należy pamiętać, że **w okresie izolacji zawsze należy przestrzegać zasady CPP-CPP**, czyli całe pomieszczenie pełne – całe pomieszczenie puste. W tym czasie powinniśmy również przeprowadzić deratyzację.

Metody aklimatyzacji

Proces aklimatyzacji świń powinien rozpocząć się już w czasie trwania kwarantanny. Okres aklimatyzacji, powinien być przeprowadzony na tyle długo, aż zostanie w organizmach nowo nabytych świń wytworzony odpowiedni poziom przeciwciał. Znamy kilka metod aklimatyzacji, m.in chemioprofilaktyka, immunoprofilaktyka, podawanie kału, kontakt "nos w nos".

Proces aklimatyzacji świń powinien rozpocząć się już w czasie trwania kwarantanny.

Chemioprofilaktyka

Chemioprofilaktyka polega na tym, że **próbujemy poprzez kontakt zwierzęcia zdrowego z zwierzęciem chorym zmniejszyć wystąpienie choroby.**

Stosujemy ją w odniesieniu do zwierząt nowowprowadzanych do stada. Takich, o nienajlepszym i jednocześnie bliżej nie określonym statusie zdrowotnym. A także tam, gdzie występuje klinicznie lub podklinicznie dyzenteria świń.

Profilaktyczne **stosowanie chemioterapeutyków powinno się rozpocząć w momencie wprowadzania zwierząt do obiektu** lub ich pierwszego, bezpośredniego kontaktu ze świniami stada podstawowego.

Immunoprofilaktyka

Drugą metodą jest immunoprofilaktyka. W procesie aklimatyzacji **zaleca się, aby nowowprowadzane świnie otrzymały te same szczepionki, które stosuje się rutynowo w danej fermie.**

Chemioprofilaktyka polega na kontakcie zdrowych zwierząt z chorymi

fot. Fotolia

Pod uwagę należy wziąć następujące choroby: zakażenia parwowirusowe świń, zakaźne zanikowe zapalenie nosa, mykoplazmowe zapalenie płuc, choroba Aujeszkyego, leptospiroza.

Naturalna ekspozycja

W procesie aklimatyzacji często stosuje się naturalną ekspozycję lub feedback, czyli podawanie materiału od zwierząt chorych (zazwyczaj padłych prosiąt).

Nie ma dokładnych danych naukowych, dotyczących protokołu wdrażania powyższych metod.

Okazują się one jednak skuteczne, gdy są stosowane w zwalczaniu niektórych chorób jelitowych, dla których odporność poszczepienna nie jest wystarczająca lub nie istnieje.

Podawanie kału

Kolejną metodą jest podawanie kału. Zważywszy na to, że nie zawsze występują dostępne szczepienia przeciw poszczególnym wirusom i bakteriom, występującym w danym środowisku hodowlanym, **musimy brać pod uwagę również naturalne rozwiązania immunizacji świń**.

Jest to czasami jedyny kontakt zwierząt ze środowiskiem fermowym przed ich wprowadzeniem.

Proces ten należy rozpocząć już po dwóch tygodniach, kiedy zwierzęta przebywają na kwarantannie.

W procesie aklimatyzacji często stosuje się naturalną ekspozycję lub feedback, czyli podawanie materiału od zwierząt chorych (zazwyczaj padłych prosiąt).

Dostarczamy im trzy razy w tygodniu ok. 2-3 kg kału, pochodzącego od naszego stada głównego. Zaczynamy stopniowo, podając na początku kał, pochodzący od prosiąt, a następnie przechodząc przez cały cykl produkcyjny, kończąc na lochach.

Metoda „nos w nos”

Następna metodę określamy mianem metody „nos w nos”. **Powinna być ona przeprowadzana w drugim tygodniu aklimatyzacji**. W tym celu wykorzystujemy zwierzęta, pochodzące z stada głównego.

Zwierzęta powinny być zbliżone wiekowo. Wykorzystujemy wybrakowane loszki, lochy, warchlaki, a niekiedy również tuczniaki. Schemat zabiegu jest następujący: **wprowadzamy zwierzęta do sąsiadujących ze sobą kojców z ażurowymi ścianami i obserwujemy przebiegający proces**.

Ważnym krokiem jest, aby zapewnić odpowiednią strukturę liczbową pomiędzy zwierzętami wprowadzonymi, a zwierzętami będącymi w stadzie. **Na jednego osobnika, pochodzącego z własnego stada, powinno przypadać 3-4 sztuki zwierząt nowo zakupionych**.

Metoda „nos w nos” polega na wprowadzeniu zwierząt do sąsiadujących ze sobą kojców

fot. Fotolia

Na początku, ok. 5 dnia powinny to być 6-10 tyg. warchlaki umieszczone w proporcji 4:1 (4 zakupione, 1 miejscowe) Na kolejne pięć dni dajemy wybrakowane loch w proporcji (1:10). Po tym okresie możemy wprowadzić zwierzęta do stada.

Aklimatyzacja pomaga w zwalczaniu PRRS, PED, *Mycoplasma hyopneumoniae*, grypy i innych chorób. Wzmacnia odporność stada, co sprzyja większej wydajności produkcji i zwrotowi nakładów inwestycyjnych. **Pozwala także na odsadzanie wolnych od PRRSV prosiąt, co jest wstępem do przyszłej eliminacji wirusa z fermy.**

Schemat działania metod adaptacyjnych

Jedną z metod adaptacyjnych (schematem działania) jest **wprowadzanie do kojców zakupionych zwierząt kału świń przebywających w stadzie podstawowym**. Zabieg ten przeprowadzamy 3 razy dziennie, a odchody powinny pochodzić od różnych grup technologicznych (utrzymywanych w stadzie).

Kał nie może zawierać patogenów chorobotwórczych. Bez takiej pewności możemy zarazić zwierzęta, przebywające w okresie izolacji od stada. **Po ok. 4 tygodniach możemy pozwolić na kontakt ”nos w nos”.**

W przypadku loszek i knurków reprodukcyjnych należy **wprowadzić je do stada min. trzy**

tygodnie wcześniej przed planowanym rozrodem. Okres ten pozwoli na przystosowanie się zwierząt do warunków żywieniowych i środowiskowych, panujących w chlewni.

W przypadku loszek i knurków reprodukcyjnych należy wprowadzić je do stada min. trzy tygodnie wcześniej przed planowanym rozrodem.

Badanie nowych członków stada

W przypadku knurków kwarantanna dla nowo kupionych samców powinna trwać około 4 tygodni.

Czas ten wykorzystywany jest do dwukrotnego przebadania nowych członków stada przeciwko podstawowym chorobom, tj. PRRSV, *Mycoplasma hyopneumoniae* – badanie surowicy, ZZZN-badanie PCR wymazów z nosa *Leptospira* spp., *Brucella suis*.

Znany status zdrowotny fermy pochodzenia knurów w stosunku do choroby Aujeszkiego teoretycznie pozwala na pominięcie tego badania, jednak wielu hodowców rozszerza profil badań o tą chorobę.

Podawanie surowicy

Możemy również używać innych metod aklimatyzacji, jak podawanie surowicy. Pod koniec aklimatyzacji warto również zastosować tzw. kontakt nos w nos nowych knurów z wybranymi zwierzętami stada podstawowego.

Aklimatyzacja w chlewni a libido u knurów

Należy również zwrócić uwagę na inne przypadłości, jakich możemy doznać, pomijając aklimatyzację knurów. **Prowadzono badania, mające na celu sprawdzenie popędu płciowego na knurach**, które były poddane pełnej aklimatyzacji i tych, które tej aklimatyzacji nie przeszły.

Aklimatyzacja ma wpływ na libido u knurów

fot. Fotolia

Następnie porównano wyniki, które jednoznacznie wskazywały, że **libido u knurów z pełnej aklimatyzacji jest o wiele większe niż u knurów wprowadzonych od razu do stada głównego.**

Wymogi termiczne

Podczas kwarantanny knurów należy również zwrócić uwagę na to, iż są to zwierzęta bardzo wrażliwie termicznie. Jak wiemy, **utrzymanie temperatury w pomieszczeniach inwentarskich przeznaczonych właśnie do kwarantanny jest dość trudnym procesem z uwagi na małą liczbę nowych zwierząt.**

Jeszcze gorsze wyniki uzyskujemy po przegrzaniu się zwierząt podczas upałów. **Utrzymanie temperatury w zakresie od 12 do 19 °C jest niezbędnym elementem**, który ma odzwierciedlenie w późniejszym użytkowaniu.

Zwiększa się wtedy ilość anormalnych plemników, spada ich ruchliwość, zmniejsza się objętość ejakulatu. W przeciwieństwie do loch, wpływ stresu na zdolności reprodukcyjne knura nie ujawnia się jednak natychmiast.

Gorsza jakość nasienia pojawia się po ok. 2 tygodniach od wystąpienia upałów. Ponadto, **spadek**

poziomu testosteronu wpływa na obniżenie libido rozplodnika. Przyczyną upadków knurów są jest również niewydolności krążenia.

Podczas kwarantanny knurów istotna jest odpowiednia temperatura i wilgotność

fot. Fotolia

Wilgotność maksymalna w pomieszczeniach dla knura nie powinna przekraczać 85%. **Odpowiednia temperatura i wilgotność jest zasługą sprawnie działająca wentylacja.**

Kojec knura powinien być dodatkowo wyposażony w wybieg. Należy zwrócić uwagę na samce, znajdujące się w hodowli, czy też te do nich wchodzące, bo im lepsza jakość nasienia, tym lepsza efektywność krycia.

Aklimatyzacja a normy prawne

Aklimatyzacja regulowana jest również przez szereg aktów prawnych. Zwierzęta wprowadzane do jednostki doświadczalnej, jednostki hodowlanej i u dostawcy są poddawane aklimatyzacji lub kwarantannie.

Okres aklimatyzacji jest ustalany przez lekarza weterynarii sprawującego opiekę lekarsko-weterynaryjną nad zwierzętami w jednostce doświadczalnej, jednostce hodowlanej i u dostawcy.

Szczególne przepisy są podnoszone i ogłaszane w przypadku ASF. W związku z ogniskami choroby szczególnej ostrożności wymaga również wprowadzenie nowych zwierząt (prosiąt, warchlaków oraz loszek i knurków) do chlewni.

Przy każdym wprowadzaniu zakupionych zwierząt muszą one zostać poddane kwarantannie i aklimatyzacji.

Przy każdym wprowadzaniu zakupionych zwierząt muszą one zostać poddane kwarantannie i aklimatyzacji. **Świnie należy stopniowo przyzwyczajać do nowych warunków.** W pierwszym etapie zakupione świnie powinny przez okres 4 tygodni przebywać w budynku kwarantanny.

Przed zasiedleniem taki obiekt powinien być wysprzątny i zdezynfekowany. Po okresie izolacji nowo zakupionych zwierząt jest czas na aklimatyzację, pozwalający na wytworzenie odporności przeciwko mikroflorze chorobotwórczej bytującej w chlewni.

W czasie aklimatyzacji nowe zwierzęta powinny być objęte tym samym programem szczepień, co utrzymywane stado podstawowe. **Niedopuszczalne jest sprowadzanie świń bez świadectw zdrowia.** Takie postępowanie grozi sankcjami karno-finansowymi.

Zasady aklimatyzacji zwierząt wprowadzanych do stad są ważnym elementem w procesie produkcyjno-hodowlanym i każdy hodowca powinien restrykcyjnie ich przestrzegać, aby z biegiem czasu zwiększać poziom użytkowości swojego stada.